

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Aanvullingswet geluid

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Sinds de invoering (begin jaren '80) is de Wet geluidhinder (hierna: Wgh) door vele wijzigingen en toevoegingen steeds complexer en lastiger toepasbaar geworden. Bovendien is in de loop der jaren mede uit jurisprudentie gebleken dat de Wgh onvoldoende bescherming biedt tegen de toename van de geluidbelasting als gevolg van de geleidelijke (autonome) groei van het verkeer. Oorzaak hiervan is het feit dat de Wgh alleen wordt toegepast bij fysieke aanpassing van (spoor)wegen en dus niet werkt bij tussentijdse geleidelijke groei zolang geen sprake is van aanpassing van de infrastructuur. De beleidsvernieuwing is daarom gericht op enerzijds vereenvoudiging van de regelgeving en anderzijds verbetering van de bescherming, dit alles binnen het stelsel van de Omgevingswet.

2. Wie zijn betrokken?

De ministeries van IenM (Milieu, Bereikbaarheid en RWS) en BZK (Bouwen en Wonen), ProRail, IPO, UvW, VNG en VNO/NCW.

3. Wat is het probleem?

Zoals beschreven onder 1. werkt de huidige Wgh alleen bij fysieke aanpassing van wegen of spoorwegen en biedt deze geen bescherming tegen de toename van geluidhinder als gevolg van geleidelijke autonome groei van het verkeer. Ook is de Wgh in de loop der jaren steeds complexer geworden. Die complexiteit betreft uiteenlopende aspecten, o.a. allerlei uitzonderingsregels voor specifieke situaties (vervangende nieuwbouw, zeehavennormering, dove gevels), en niet altijd eenduidige benadering bij verschillende geluidbronnen (vervangende nieuwbouw wel bij wegen en industrie, maar niet bij spoor), verschillende normhoogtes voor verschillende soorten geluidgevoelige objecten (woningen vs. andere geluidgevoelige objecten) etc. Deze complexiteit bemoeilijkt de toepassing van de Wgh en heeft daarmee een negatieve invloed op de effectiviteit van die wet.

4. Wat is het doel?

In nauwe samenwerking met de onder 2. genoemde partijen is de afgelopen jaren het beleidsvernieuwingstraject "Swung" doorlopen, waarbij "Swung" staat voor: Samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid. De resultaten van die beleidsvernieuwing zullen - via een zgn. Aanvullingsbesluit - in regelgeving worden verankerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving onder de Omgevingswet. Om dat juridisch mogelijk te maken, dient de Omgevingswet zelf daarvoor de juiste grondslagen te bevatten. Op onderdelen zijn de grondslagen in de Omgevingswet zelf op dit moment nog niet volledig toereikend, zodat de Aanvullingswet geluid daarin alsnog voorziet. Belangrijk element hierbij is de introductie van het instrument "geluidproductieplafonds" in de Omgevingswet, een instrument dat medio 2012 als onderdeel van "Swung" werd geïntroduceerd in de Wet milieubeheer.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Doordat de werking van de Wgh tekortschiet, wordt het (grondwettelijk) recht op milieubescher-

ming op het punt van geluid feitelijk door de overheid niet adequaat geborgd. Dat moet worden verbeterd.

In de uitvoering is sprake van een nauwe samenhang tussen geluid(hinder) en de keuzes die de overheid maakt t.a.v. de inrichting van Nederland en de rol van de leefomgevingskwaliteit daarin. Door vanuit de overheid heldere regels mee te geven, worden ieders belangen - van geluidgehinderde omwonenden, van (spoor)wegbeheerders en de industrie, van de bouwsector - op een evenwichtige manier geborgd in dat proces.

6. Wat is het beste instrument?

Om een evenwichtige behandeling van alle betrokken belangen te borgen, is regelgeving het meest efficiënte en effectieve middel. Eenduidige normering en transparante procedures - beide sterk vereenvoudigd en verbeterd t.o.v. de Wgh - bevorderen een evenwichtige belangenafweging. Werd e.e.a. ten tijde van de Wgh vastgelegd op het niveau van formele wetgeving, de uitwerking van de geluidregels zal onder de Omgevingswet plaatsvinden op AMvB-niveau en de Aanvullingswet voorziet in de benodigde 'haakjes' daarvoor. Specifiek voor die geluidbronnen waarbij sprake is van een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden voor de geluidbron resp. de omgeving (woningen e.d.), voorziet die Aanvullingswet in het instrument "geluid-productieplafonds"; dat instrument is medio 2012 met zeer breed politiek draagvlak in zowel Tweede als Eerste Kamers geïntroduceerd in de eerste fase van het "Swung"-traject.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het nieuwe stelsel verbetert enerzijds de bescherming tegen geluidhinder als gevolg van (spoor)wegverkeer en industrielawaai en borgt anderzijds de belangen van de beheerders van de desbetreffende (spoor)wegen en industrieterreinen ten opzichte van de omgeving beter. Dit alles gaat gepaard met meer bestuurlijke afwegingsruimte voor decentrale overheden, die bovendien eenvoudiger toepasbaar zal zijn dan de gefragmenteerde afwegingsruimte uit de huidige Wgh. Afgezien van de initiële kosten van de invoering van het nieuwe stelsel zullen de structurele bestuurlijke en administratieve lasten dalen, voor industrieterreinen zelfs met ruim 20%. Bij de verdere uitwerking van het Aanvullingsbesluit geluid, waarmee de geluidregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden gevoegd, is nadrukkelijk aandachtspunt om zowel de initiële als de structurele lasten zoveel als mogelijk te beperken.